

CẠNH TRANH PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ NGÂN HÀNG ĐEM LẠI LỢI ÍCH CHO DOANH NGHIỆP VÀ NGƯỜI DÂN

Hiện nay không nghi ngờ gì nữa chúng ta thấy dịch vụ ngân hàng ở nước ta đang phát triển hết sức nhanh chóng, đem lại tiện ích cho người dân, thúc đẩy chu chuyển vốn trong xã hội và thúc đẩy nền kinh tế phát triển.

TRẦN NGỌC HẢI

Trong giai đoạn hiện nay, hệ thống ngân hàng Việt Nam đang bắt đầu thực hiện các cam kết về mở cửa thị trường dịch vụ tài chính của Hiệp định WTO. Phù hợp với thông lệ quốc tế nhận thức về dịch vụ tài chính của ngân hàng thương mại (NHTM) đã tập trung thống nhất ở quan điểm cho rằng, đó là tất cả các hoạt động, các sản phẩm, dịch vụ của một NHTM. Cùng với nhận thức và quan điểm đó thì cạnh tranh phát triển dịch vụ của các NHTM ở nước

ta đang phát triển theo bốn xu hướng sau đây:

Một là phát triển các dịch vụ trên thị trường tài chính, chủ yếu trên thị trường chứng khoán.

Một điều rõ nét và dễ nhận thấy đó là đến nay đã có 15 NHTM thành lập và đưa vào hoạt động có hiệu quả Công ty chứng khoán trực thuộc. Bên cạnh đó các NHTM cũng phối hợp với các Công ty chứng khoán thực hiện dịch vụ cho vay, cầm cố chứng khoán để đầu tư chứng khoán. Một số NHTM còn liên doanh với định chế tài chính nước ngoài thành lập Quỹ đầu tư chứng khoán, như: Ngân hàng ngoại thương Việt Nam, Ngân hàng nông nghiệp & phát triển

nông thôn Việt Nam, NHTM cổ phần Sài Gòn thương tin,... Đặc biệt cuối tháng 4-2007, Ngân hàng đầu tư & phát triển Việt Nam đã công bố ngân hàng này cùng với 6 Tập đoàn, tổng công ty lớn khác trong nước thành lập một Công ty quản lý quỹ công nghiệp và năng lượng lớn nhất Việt Nam, với số vốn lên tới 10.000 tỷ đồng, tương đương với 625 triệu USD. Bên cạnh đó một số NHTM khác còn triển khai nghiệp vụ lưu ký chứng khoán, thanh toán bù trừ chứng khoán và ngân hàng giám sát. Hiện nay khoảng 8 NHTM khác đang khẩn trương hoàn tất hồ sơ để nhận giấy phép thành lập công ty chứng khoán.

Hai là, phát triển dịch vụ ngân hàng

bán lẻ tiện ích và hiện đại.

Hiện nay khái niệm về dịch vụ ngân hàng bán buôn và dịch vụ ngân hàng bán lẻ đã tương đối rõ nét. Theo đó chủ yếu dịch vụ ngân hàng bán buôn là giành cho các công ty, tập đoàn kinh doanh,...; còn dịch vụ ngân hàng bán lẻ là giành cho khách hàng cá nhân. Dịch vụ ngân hàng bán lẻ đang có sự cạnh tranh mạnh mẽ giữa các NHTM trên các lĩnh vực chính sau đây:

- Tăng tiện ích của tài khoản cá nhân. Ngoài chức năng là tài khoản tiền gửi thông thường của cá nhân, các NHTM còn cung cấp dịch vụ ngân hàng thấu chi trên tài khoản, với hạn mức thấu chi dựa trên thu nhập ổn định hàng tháng, mức tiền lương, tài sản đảm bảo khác,... Hiện nay NHTM cổ phần Á châu - ACB, NHTM cổ phần Kỹ thương - Techcombank,... đang khá thành công về loại hình dịch vụ này. Hầu hết các NHTM đang cung cấp dịch vụ thẻ trên tài khoản cá nhân, chủ yếu là thẻ ATM nội địa, một số đối tượng khách hàng và một số NHTM còn phát hành thẻ tín dụng quốc tế: VISA, Master Card, Amex,... Dịch vụ chi trả lương qua tài khoản cá nhân, thanh toán tiền hàng hoá và dịch vụ, chuyển tiền và thanh toán khác,... cũng đang phát triển mạnh. Hiện nay Ngân hàng ngoại thương Việt Nam đã và đang tiếp tục triển khai trên diện rộng dịch vụ thanh toán hóa đơn tiền điện, điện thoại với viễn thông điện lực, bưu điện Hà Nội, Vinaphone, CitiPhone; Mobilephone, VMS,... NHTM cổ phần Đông Á cũng phát triển dịch vụ thanh toán tiền điện, nước,... qua dịch vụ thẻ trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh, tỉnh Bình Dương Đặc biệt là dịch vụ chi trả lương qua tài khoản trên cơ sở sử dụng dịch vụ ngân hàng tự động ATM được nhiều doanh nghiệp có đông công nhân, tổ chức có đông người lao động chấp nhận. Dẫn đầu về lĩnh vực dịch vụ này là Ngân hàng ngoại thương Việt Nam, NHTM cổ phần Đông Á. Khoảng gần 10 NHTM cổ phần tại thành phố Hồ Chí Minh mở dịch vụ huy động vốn và cho vay bằng vàng. NHNO&PTNT Việt Nam có hai Công ty kinh doanh vàng bạc ở phía Bắc và phía Nam. Riêng ACB từ cuối tháng chính thức mở sàn giao dịch vàng tại thành phố Hồ Chí Minh.

Sàn giao dịch vàng này hoạt động theo nguyên tắc khớp lệnh liên tục.

- Đa dạng các sản phẩm của dịch vụ ngân hàng cá nhân, các NHTM đang mở rộng dịch vụ cho vay vốn trả góp mua ô tô, kể cả xe du lịch gia đình, xe du lịch kinh doanh, xe vận tải,... được phối hợp với các đại lý bán xe và dựa trên thu nhập, tài sản đảm bảo tiền vay của người mua xe ô tô, với thời hạn được vay lên tới 4 - 5 năm và số tiền vay tương ứng với 60% đến 90% giá mua xe. Dịch vụ mua nhà trả góp cũng đang phát triển mạnh tại các đô thị, được đồng đảo các cặp gia đình trẻ có thu nhập khá và ổn định hoàn thành, với thời hạn vay tối đa lên tới 10 - 15 năm. Các dịch vụ khác, như: cho vay tiền đi du học nước ngoài, đi chữa bệnh ở nước ngoài, tiền đặt cọc đi xuất khẩu lao động,... cũng được các NHTM mở rộng trong phạm vi cả nước.

- Gia tăng tính tiện lợi về dịch vụ tài khoản cho khách hàng dựa trên công nghệ ngân hàng hiện đại. Nhiều NHTM, như: ACB, Eximbank, Vietcombank cung cấp dịch vụ ngân hàng Internet Banking, Mobile Banking,... cho chủ tài khoản. Theo đó trên cơ sở Password do ngân hàng cung cấp, khách hàng có thể kiểm tra số dư trên tài khoản, nhật ký giao dịch tài khoản, số tiền đã được thanh toán hay chuyển cho, thông tin tỷ giá và lãi suất,... qua mạng Internet tại bất cứ nơi nào. Với dịch vụ Mobile Banking, ngân hàng chủ động thông báo cho khách hàng thông tin về tài khoản, số dư hay số tiền được chuyển về, số tiền đến hạn phải thanh toán,... Trong nhịp sống công nghiệp hiện đại, đồng đảo khách hàng hoàn thành tiện ích dịch vụ tài khoản này.

Ba là, mở rộng các dịch vụ ngân hàng quốc tế.

Ngoài các dịch vụ thanh toán quốc tế, kinh doanh tiền tệ trên thị trường hối đoái quốc tế, đầu tư vốn trên thị trường tiền tệ ở nước ngoài thì nhiều dịch vụ ngân hàng quốc tế khác thời gian gần đây cũng được các NHTM đẩy mạnh triển khai. Điển hình và tiêu biểu nhất trong lĩnh vực này là mới đây Thống đốc NHNN đã chấp thuận cho 3 NHTM được thực hiện dịch vụ kinh doanh vàng trên tài khoản ở nước ngoài, đó là NHTM cổ

phần Sài Gòn, NHTM cổ phần Phương Nam và Ngân hàng phát triển nhà đồng bằng sông Cửu Long. NHTM cổ phần Kỹ thương cung cấp dịch vụ Option về kinh doanh cả phê kỳ hạn trên thị trường London cho nhiều doanh nghiệp trong nước. Các dịch vụ ngân hàng khác, như: Bao thanh toán - Factoring, quyền chọn tiền tệ - Option, hoán đổi lãi suất,... cũng được nhiều NHTM giới thiệu cho khách hàng. Hiện nay Hiệp hội bao thanh toán quốc tế có 200 thành viên ở 60 quốc gia thì Việt Nam có 11 ngân hàng đã được cấp phép thực hiện dịch vụ bao thanh toán, bao gồm 4 NHTM trong nước: Vietcombank, ACB, Sacombank, Techcombank và 7 chi nhánh Ngân hàng nước ngoài tại Việt Nam.

Dịch vụ quản lý vốn trên tài khoản của khách hàng đã được Ngân hàng đầu tư & phát triển Việt Nam triển khai đối với Tổng công ty công nghiệp tàu thủy Việt Nam về khoản vốn gần 750 triệu USD trái phiếu quốc tế phát hành cuối năm 2005.

Hiện tại ở Việt Nam có 5 NHTM được chấp nhận làm đại lý phát hành và thanh toán thẻ tín dụng quốc tế của các tổ chức thẻ: VISA, Master Card, Amex,...

Đặc biệt là dịch vụ chuyển tiền kiểu hối đoái đang được phát triển mạnh tại các NHTM Việt Nam, nhiều NHTM phối hợp với các tổ chức quốc tế như Western Union,... song dẫn đầu vẫn là Ngân hàng ngoại thương Việt Nam và NHTM cổ phần Đông Á. Riêng NHTM cổ phần Đông Á thành lập riêng một Công ty kiểu hối đoái, đạt doanh số chi trả gần 700 triệu USD trong năm 2006, chiếm 14% thị phần chi trả kiểu hối đoái trong cả nước.

Trong một nền kinh tế sôi động, thị trường chứng khoán phát triển nhanh, thị trường dịch vụ tài chính - ngân hàng có sự cạnh tranh mạnh mẽ,... sẽ lại càng thúc đẩy tăng trưởng kinh tế vững chắc và các luồng chu chuyển vốn với tốc độ nhanh. Tuy nhiên cũng nhận thấy một thực tế là sự hợp tác trong phát triển dịch vụ của các NHTM Việt Nam rất hạn chế, tính ổn định của dịch vụ chưa cao và chất lượng dịch vụ cần phải được nâng lên ■